

громадянами, формує адміністрацію підприємства і вирішує питання діяльності підприємства в межах та порядку, визначених установчими документами. Власник підприємства, може звільнити найманого працівника з посади достроково на підставах, які передбачені згідно договору відповідно до закону. На всіх підприємствах, які використовують найману працю, між власником і трудовим колективом повинен укладатися колективний договір, яким регулюються виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією підприємства [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що управління на підприємствах здійснюється у двох сферах: виробничо-технічній, коли виконуються роботи з організації, координації та регулювання виробничого процесу та соціально-економічній, коли регулюються взаємовідносини між учасниками виробничого процесу в умовах поділу і кооперації праці, формування відносин між управлінцями та виконавцями.

Використані джерела

1. Друкер П. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальное решение. / Пер. с англ. М. Котельниковой. М.: ФАИР ПРЕСС, 2003. 288 с.
2. Дідур К. М. Системний підхід до управління підприємством та персоналом підприємства. Ефективна економіка. 2012. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1079>
3. Гвоздь М. Я., Мицько В. І. Проблеми та переваги ви користання процесного підходу до управління машинобудівними підприємствами URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/29269/1/009_056_062.pdf
4. Шершньова З.Є., Багацький В.М., Гетьманцева Н.Д. Менеджмент організації: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2014. С. 680.

Зима Андрій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри економіки та економічної теорії Галько Л.Р.)

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Динамічність та відкритість економічного середовища, складність взаємозв'язків між елементами ринкового механізму зумовлюють необхідність прийняття оптимальних управлінських рішень щодо доцільності інвестування в умовах невизначеності майбутніх результатів. Необхідною умовою досягнення успіхів в проектній діяльності, яка характеризується підвищеною ризикованістю, є створення та вдосконалення системи управління ризиками, що дозволяють виявити, оцінити, локалізувати та контролювати ризик. Саме тому

управління ризиками стає обов'язковим елементом ефективної проектної діяльності та інструментом досягнення стратегічних цілей підприємства.

Проектний тип управління набуває все більшого значення в організації діяльності інноваційно-активного бізнесу, використання якого дозволяє забезпечити унікальність, якість та актуальність продукту на конкурентному ринку. Успішність реалізації проектів пов'язана із високою невизначеністю, оскільки момент ухвалення рішення щодо початку інвестування та отримання результату відстрочені в часі, а розробка та реалізація проектних рішень пов'язані із залученням значного обсягу фінансових ресурсів з високим рівнем інвестиційних ризиків.

Неповний облік та врахування ризиків при ухваленні рішень може призвести до незавершення проектів та значних фінансових втрат. Від розуміння причин і механізмів дії ризиків, а також розробки заходів щодо управління ними залежить ефективність проекту, що реалізовується в умовах складного, динамічного та не визначеного середовища. Необхідність підвищення ефективності інвестиційної діяльності сприяє застосуванню проектно-орієнтованими підприємствами сучасних технологій управління проектами та проведенню превентивних заходів щодо зниження впливу проектних ризиків [1, с. 41].

Управління проектними ризиками передбачає реалізацію систематичних процесів, пов'язаних з ідентифікацією ризиків, їх аналізом та прийняттям відповідних рішень інтегрованого характеру, які дозволяють адекватно реагувати на негативні або позитивні події в ході виконання проектних рішень. Цей особливий вид діяльності спрямований, насамперед, на пом'якшення впливу ризику на результати діяльності підприємства, виходячи із цілей проекту та його обмежень (вартості, часу, якості).

З огляду на це, управління ризиками в проектній діяльності підприємства передбачає: 1. Використання всіх можливих засобів для того, щоб уникнути чи знизити ступінь ризику на усіх етапах реалізації проекту, що пов'язаний із значними збитками. 2. Контроль ризику, коли немає можливості уникнути такої події, його оптимізація або максимально можливе зниження масштабів та ймовірності настання можливих збитків. 3. Свідоме прийняття (збереження) чи навіть збільшення ступеня ризику у випадку, коли це має сенс [2, с. 17].

Таким чином, найбільш важливі рішення, з прийняттям яких приходиться мати справу керівництву, визначаються тим, який рівень ризику допустимий для підприємства і чи виправдовує його очікувана дохідність проектних рішень.

Згідно досліджень Інституту управління проектами (PMI) в галузі проектного менеджменту управління ризиками передбачає проведення таких основних процедур [1, с. 42-44; 2, с. 17-18; 3, с. 601]:

1. Планування управління ризиками – вибір підходів та методів організації процедур проектного управління ризиками, визначення необхідних ресурсів і часу для виконання дій з управління ризиками, а також для формування попередньо узгодженої бази для їх оцінки. Даний етап передбачає аналіз результатів, які має принести відповідний проект, оточення, в якому він виконується, а також можливих дій всіх його учасників.

2. Ідентифікація ризиків – визначення ризиків, здатних вплинути на проект, та документування їх характеристик.

3. Якісна оцінка ризиків – якісна характеристика проектних ризиків, що дозволяє визначити види ризиків, фактори їх виникнення (ризикові події) та силу впливу на кінцеві результати проекту. На основі проведеного аналізу складається профіль ризиків, який описує досвід попередніх проектів стосовно традиційних сфер невизначеності при виконанні проектних дій.

4. Кількісна оцінка ризиків – кількісні характеристики розміру ризиків, ймовірності їх виникнення та можливих наслідків для проекту. Основне завдання даного етапу є надання потенційним партнерам необхідних даних для прийняття рішення про доцільність участі в проекті та розробка заходів щодо захисту від можливих фінансових втрат.

5. Планування реагування на ризики – визначення процедур і методів мінімізації негативних наслідків ризикових подій та забезпечення належного фінансування таких заходів. Найбільш ефективними способами регулювання рівня ризиків при виконанні проекту є розподіл ризиків між учасниками; уникнення ризиків через відмову від ненадійних партнерів; страхування ризиків, резервування коштів на покриття непередбачуваних подій.

6. Моніторинг та контроль ризиків – постійне відстеження виникнення ризикових ситуацій, визначення нових ризиків, виконання плану управління ризиками проекту та оцінка ефективності дій з мінімізації ризиків.

Таким чином, запровадження системи ризик-менеджменту в проектну діяльність підприємства дозволить забезпечити високу ефективність прийняття управлінських рішень для досягнення стратегічних і тактичних цілей проекту, максимізувати можливості та мінімізувати затрати в ході його реалізації.

Використані джерела

1. Скопенко Н.С., Євсєєва І.В., Москаленко В.О. Управління ризиками в проектному менеджменті. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 24. С. 41-44.

2. Данченко О.Б. Огляд сучасних методологій управління ризиками в проектах. Управління проектами та розвиток виробництва. 2014. № 1. С. 16-25.

3. Проскура В.Ф., Білак Р.Г. Методологічні підходи до управління ризиками. Економіка та суспільство. 2017. Вип. 9. С. 599-607.